

Onderstaande levensbeschrijving komt uit het boek: 'Zonen en dochters met een missie - Een boek over missionarissen uit Boekel en Venhorst', door Jan Meulemeesters c.s. (100 pagina's A4)
Uitgave: 2002, Heemkundekring & Missiecomité Boekel-Venhorst.

Verpleegster bij de pygmeeën

Zuster Robertha van Alphen heeft jarenlang onder de pygmeeën in Kameroen gewerkt. Ze werd in Gemert geboren als Mieke van Alphen. Toen ze vier was, verhuisde ze naar Venhorst. Op jonge leeftijd las ze 'De Kleine Apostel', voor haar de eerste kennismaking met de missie.

Toen ze zesentwintig was, trad ze in, bij de missiecongregatie van de Zusters van de Heilige Geest in Keldonk.

Ze wordt uitgestuurd naar Kameroen, een vroegere Franse kolonie. De voertaal is nog steeds Frans. Het is er heet en vochtig. Samen met zeven inlandse priesters en twee zustercongregaties werkt ze in een bisdom, vier maal zo groot als Nederland.

De wanden van de huizen zijn er van klei en de daken van palmladeren. Twee jaar werkt ze in een melaatsenkamp in Kwaamb. "In zo'n kamp woont de melaatse met zijn hele familie; in totaal driehonderdvijftig mensen. Iedereen wordt eenmaal in

Zuster Robertha van Alphen op huisbezoek bij een zieke

de zes weken onderzocht en krijgt drie maal in de week een half tabletje, maar toch worden veel kinderen ook melaats.“

In 1974 bedankt ze voor de f 185,- die de Boekelse pastoor heeft meegebracht van een anonieme gever: “Ik heb er juist driehonderd pond rijst voor kunnen kopen voor onze zieken. We zijn erg gelukkig, maar gemakkelijk is het niet altijd, omdat ik als verpleegster lijdende mensen verzorg en meelijd. Melaatsheid is een erge, pijnlijke ziekte, die mensen zwaar verminkt.”

Ze kondigt aan niet met vakantie te komen omdat ze binnenkort onder de pygmeeën gaat werken. Daar ontbreekt een verpleegster. Ze werkt met drie andere zusters vier jaar onder deze armen der armen. Ze vertelt daarover: “Deze kleine mensen leven van de jacht en wilde vruchten in het oerwoud, en trekken verder als de jacht minder oplevert. Als onverwacht iemand sterft, trekken ze ook verder, bang voor een besmettelijke ziekte. Voor de jacht vragen ze in rituele dansen de zegen van God Komba, de schepper van alles. Ze bouwen hutten van takken en bladeren, die waterdicht worden door het vet van de kookpotten.

Waarschijnlijk zijn ze de vroegste bewoners van Centraal-Afrika. Toen de veel grotere bantoes kwamen, ruilden ze met hen vlees voor bananen, maniok, pinda's, koffie en cacao. Later gaan de pygmeeën werken als knecht op de bantoe-plantages en gaan ze ook langwerpige lemen hutten bouwen

zoals de bantoes. Ze worden steeds afhankelijker van de bantoes en er komen conflicten. Daarom heeft een zuster met steun uit het Westen in 1972 een dorp gebouwd voor duizend pygmeeën met eigen bananenvelden en een lagere school. Omdat de pygmeeën gewend zijn in augustus het oerwoud in te trekken om wilde vruchten te plukken en in januari, februari en maart te jagen, is er dan vakantie. Vroeger stierf 64 procent van de kinderen door slechte voeding en mazelen. Als een kind ziek werd, gaf men het geen eten meer omdat ze aannamen dat het toch dood zou gaan.” De dokter woont 200 km verderop. Op 36 km is een verpleegster, die zelfs buikoperaties doet. De zusters leren de pygmeeën Frans en omgaan met geld, omdat ze anders bedonderd worden door Franse zakenlui. Hygiëne is erg belangrijk, omdat ze buiten het oerwoud met andere ziektes worden geconfronteerd: malaria, waterpokken, mazelen, kinkhoest en met zandvlooien. De zusters verkopen hen zeep, lucifers e.d. voor een paar centen, om ze te leren dat ze voor goederen moeten werken. Meestal doen ze alleen iets als het hen wordt voorgedaan en opdrachten moeten steeds worden gecontroleerd.

De zusters eten hetzelfde als de pygmeeën: vlees en papai (vruchten); nooit brood. Af en toe macaroni of rijst, als het in de stad (400 km verderop) gekocht kan worden. Als Robertha in 1980 terugkomt van vakantie, bouwt ze met geld van het

Boekelse missiecomité een kliniek op in Doume voor vijfenvijftig zieken.

In 1983 komt ze ziek en moe terug naar Nederland, na een zware en moeilijke tijd in de missie. Ze vertelt: “Toch kijk ik met een heel goed gevoel terug op die jaren daar.” Robertha van Alphen treedt uit en komt in Boxmeer terecht, waar ze in de verpleging wil gaan werken, maar er is geen plek voor iemand van haar leeftijd. Daarom gaat ze, als Mieke van Alphen, voor de middag in de pastorie koken, en doet na de middag pastoraal werk in de parochie, zoals mensen bezoeken en helpen met rouwverwerking.

Nu geniet ze van een welverdiende rust in een 55+ -flat. Haar grote hobby is muziek; ze zingt in twee koren. In een brief schrijft ze: “Ik hoef nu niet meer te rennen of veel verantwoordelijkheid te dragen. Dat laat ik over aan de jeugd. Ik vaar er wel bij, en dat hoop ik ook voor u allen.”